

Jordbær – tips ved nyplantinger

- Spesielt for produksjonsklare planter:
 - Ta vare på etikett som står på kassene.
 - Produksjonsklare planter som mottas må plantes straks etter mottak. Det betyr at plantebedet må være klart når plantene ankommer. De planter som ikke kan plantes straks, må settes på kjøll. Store planter tåler mindre å stå på kjøll enn små planter – det vil si at store planters vitalitet og produksjonsevne svekkes veldig mye mere og raskere om de står på kjøll enn små planter. Prioriter derfor å plante de største først.
 - En bør ikke kutte av rotsystemet til plantene og under planting bør en passe på at rotsystemet ikke får rotsnurr.

- Plantedybde: Plantene skal plantes slik at røttene er under jorda samtidig som at vekstpunkt og nydannende hjerteblad er over jorda. Planter de for dypt med hjertebladet under jorda, så vil de bare stå uten å vokse. Plantene må plantes så høyt i forhold til plasten at bladene kan komme over plastkanten, planter de for dypt i nedsunket grop under plasten, så vil fort plantene stagnere på grunn av at bladverket utvikler seg under plasten. Settes den for høyt vil rota komme i fri luft etter hvert og plantene vil også bli mer utsatt for overvintringsskader. Hullet i plasten bør være minst 10 cm diameter for at planten skal ha nok plass til kroneutvikling.

- Vanning til småplantene: Straks etter planting og frem til de har bra rotutvikling i den nye jorda, så må plantene ha vanning (enten som regn eller vanning) ovenfra flere ganger om dagen i 10 – 14 dager. Dette er særlig viktig ved planting av produksjonsklare importplanter. Særlig i tørt vær med sol og vind kan uttørkingen ellers bli katastrofal. Vanning via dryppvanningsanlegget virker ikke før plantene har egne nye aktive røtter noen uker etter planting.

Kronologisk arbeid i feltene nå fra tidlig vår:

Planteutviklinga rundt om i landet er veldig forskjellig fra knyttenevestort bladverk under duk nå på Sørlandet til at det flere steder så vidt er snøfritt.

Gå inn i kronologisk arbeidsliste der planteutviklingen passer med det hos deg.

- Status og arbeid i feltene:
 - Flere steder begynner det nå å bli tørt i jorda. På Sørlandet er det ikke meldt nedbør fremover og der må det vannes fra ca 20/4. Vannforbruket nå er ca 1,5 mm nedbør pr dag som tilsvarer 1,5 liter vann/meter jordbærrad. Med dryppslanger som gi 4 liter/meter rad/time, så vil det være aktuelt å gi ca 1,5 time dryppvanning hver fjerde dag. Andre kapasiteter må regnes om tilsvarende.

- Om gjødsla har løst seg dårlig opp i lite nedbør, så bør det heller gis overvanning nå for å sikre god gjødselvirkning før plasten skal på ved begynnende blomstring.
 - Pass på å sprøyte mot meldugg hver 10 – 16.dag. Se detaljer i eget punkt.
 - Pass på å luke i plantehull så snart ugras viser seg
 - Pass også på å klippe gras mellom radene før det blir for stort/langt.
 - Vent med å legge på plast på tunnelene til rett før blomstringa begynner.
- Eventuell vinterdekking med fiberduk/ Agrocover bør tas av så snart feltet er fritt for snø og det ikke er fare for frost som gir lavere temperatur enn 4 – 5 minusgrader. Vinterdekke med fiberduken på i snøfrie felt vil sette i gang veksten svært tidlig dersom det kommer varme dager. Det er ikke ønskelig i felt vi vil ha seint. I varmt solrikt vær bør duken etter hvert tas av plantene og brettes til side, men særlig innover i landet bør vi la den ligge i feltet mellom radene så den kan tas på igjen om været slår om til kulde med lavere nattetemperatur enn – 4 - 5 grader.
- Plastfelt - Bortbørsting av gammelt bladverk tidlig på våren: Bortbørsting av gammelt bladverk gir tidligere avling, raskere opptørking i bestandet i blomstring og i plukkeperioden og dermed mindre gråskimmelproblemer. Ta først av vinterdekket og la åkeren ligge 1 - 2 dager i sol og vind. Børstingen må skje så tidlig som mulig når gammelt lauvverk er tørt og sprøtt. Det kan skje manuelt med piasavakøst eller med lavt turtall med børstemaskin. Sett inn strupekran på oljetrykkslangen om nødvendig så børsten ikke går for fort. Vi tror det er nok at det gamle bladverket feies ut mellom radene, det trenger ikke fjernes helt fra feltet. Er du for sein med denne børstinga eller du kjører børsten for hardt eller for fort vil mange nye blad knekkes og plantene svekkes.

Børsting av jordbærfelt.
Oppe til høyre: Før børsting: Nede: Etter børsting



- Melduggsprøyting i april på alle felt: Meldugg angriper svært tidlig allerede når de aller første bladene begynner å dannes. Første melduggsprøyting er aktuelt på tidlige og sene felt straks etter børsting på plastfelt. Bruk åkerbom med 500 – 600 g Thiovit/100 liter vann og ca 40 liter væske/daa med ca 4 bar trykk = 4,1 km/time med bruk av blå 03-dyse. Temperatur ved sprøyting bør være 5 – 20 grader. Gjenta melduggsprøytingen med 10 – 16 dagers mellomrom videre, kortest intervall i melduggsvake sorter og når det er varmt og tørt, største intervall i melduggsterke sorter og ved mye regn og kjøligere vær.

- Gjødsling: Økologiske jordbærfelt bør gjødsles så snart veksten er kommet i gang fordi den gjødsla må ha mye nedbør lenge for å løse seg godt opp før plasten skal på tunnelene rett før blomstring. Aktuell vårgjødsling til felt med middels vekstkraftige sorter er 35 - 40 kg/daa Marihøne Pluss 8-4-5 eller Grønn 8 som tilsvarer ca 5,7 - 6,5 kg/100 meter rad gitt i en 30 – 40 cm bred stripe midt oppå langsetter plasten. På vekstkraftige sorter som Faith og Florence, må oppsatte gjødselmengder reduseres til 25 – 30 kg/daa som tilsvarer 4 – 5 kg/ 100 meter rad. Minst mengde i oppgitt kg- intervall gis på moldrike jordarter og største mengde på moldfattigere jord. Om det ikke kommer nedbør, så bør det overvannes godt og mye etter gjødsling.

- Tidligdriving: Etter første Thiovitsprøyting og at gjødsla er nedregnet/nedvannet noen dager kan tidligdrivingsduk legges på i de felt som skal ha det. Frem til ca 3,5 uke før blomstring tåler noen sorter kraftig tidligdriving: Polka, Sonata og Sonsation tåler dobbel fiberduk hele døgnet i aller tidligste drivingsfase fram til ca 3,5 uke før forventet blomstring, men merk at i perioder med grått og dårlig lys tidlig kan drivingseffekten fort være lik som det du oppnår med 1 fiberduk. Sonata ser ut til å kunne tåle dobbel fiberduk videre fremover nærmere blomstring, men det er veldig farlig å ha på dobbel duk på dager med sol og temperatur over 15 grader - da må en av dukene fjernes på dagtid. Blir det over 25 grader under dukene i siste fase før blomstring og i blomstring, så blir det bare masse småbær. De andre sortene utenom Korona tåler 1 fiberduk fra tidlig vår til begynnende blomstring. Pass på å forankre dukene godt mot vind – også pose/sekk på midten.

- Rotsnutebillelarver i jorda? Nye felt bør undersøkes for rotsnutebillelarver i jorda i feltene når veksten er kommet litt i gang. Størst fare for angrep på kantradene i felt på plast. Hadde du angrep i kantene i feltet i fjor, så må du behandle hele feltet i år. Skjær opp noen planter med stor jordklump rundt, rist av jorda og sjekk avristet jord, jord rundt hullet eller i rot/krone etter 0,5 – 1,5 cm hvite krumbøyde fotløse larver med brunt hode. Hvis de larvene finnes, bør det bekjempes biologisk med sprøyteevanning til rotsystemet med Nemasys (forskjellige betegnelser og handelsnavn, men pass på at preparatet du bestiller/får inneholder nyttenematoden "Heterorhabditis bacteriophora". Behandle 2 ganger med 8 dager mellomrom så snart jordtemperaturen kommer over 11 grader. Hver gang - bruk 25 mill nematoder pr 100 liter vann og med metallspyd tilføres 1 dl pr plante og gi væske ned direkte inn i jorda rundt plantene under plasten. Det vil si at 25 mill nematoder rekker til 1000 planter i en behandling. Ta ut filtere og bruk lavt trykk, men max 4 bar. Bekjempelse er altfor tidlig ennå, men preparatet har 1 ukes leveringstid og bør bestilles tidlig fordi vi da har preparatet for hånden når jordtemperaturen er optimal og det kan lagres en tid i kjøleskap frostfritt. Preparatet leveres av alle hagebruksfirmaene. Mest hensiktsmessig og billigst er det å kjøpe pakninger a 250 millioner nematoder – den rekker til 10 000 planter som er 2 behandlinger på ca 1,3 daa jordbærearreal.